



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 215/2019-15

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júla 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED]

[REDACTED], zastúpeného advokátom Mgr. Romanom Tomanom, PhD., Rudnayovo námestie 1, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 a jeho oznámením z 21. mája 2019 v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 15. mája 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru postupom Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. BB-4 T 36/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“) a jeho oznámením z 21. mája 2019 v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu z 15. mája 2019 (ďalej aj „oznámenie“).

2. Predmetná ústavná sťažnosť bola v súlade s čl. X bodom 3 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh práce“), v zmysle ktorého nad rámec uvedeného rozsahu možno prideliť aj naliehavé veci, rozhodnutie o ktorých neznesie odklad, pridelená náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov sudkyňi spravodajkyňi Jane Laššákovéj. V súlade s čl. II bodom 3 rozvrhu práce pri predkladaní vecí do senátu sudkyňou spravodajkyňou Janou Laššákovou pracuje II. senát ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (sudkyňa spravodajkyňa), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti. Vzhľadom na uvedené II. senát ústavného súdu rozhodol vo veci ústavnej sťažnosti sťažovateľa v uvedenom zložení.

3. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, 2 písm. d) a e) a ods. 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov

(ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 139 písm. i), § 140 písm. b) a c) a § 141 písm. a) Trestného zákona a iné zločiny a obzvlášť závažné zločiny.

4. Špecializovaný súd uznesením č. k. BB-4 T 36/2018-15368 z 1. apríla 2019 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 16/2019 zo 17. apríla 2019 zamietol žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby z 15. marca 2019.

5. Sťažovateľ požiadal podaním z 15. mája 2019 špecializovaný súd o prepustenie z väzby na slobodu a svoju žiadosť, na ktorej bol ním vyznačený dátum 15. mája 2019, odovzdal na poštovú prepravu 20. mája 2019 (pondelok). Jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola špecializovanému súdu doručená 21. mája 2019. Oznámením sp. zn. BB-4 T 36/2018 z 21. mája 2019 špecializovaný súd sťažovateľovi oznámil, že o jeho žiadosti z 15. mája 2019 rozhodovať nebude, keďže od právoplatného zamietnutia predchádzajúcej žiadosti (17. apríla 2019) ešte neuplynulo tridsať dní a v posudzovanej žiadosti sťažovateľ neuviedol ani iné dôvody [§ 79 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“)].

6. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že žiadosť doručil na poštovú prepravu (až) po 33 dňoch odo dňa nadobudnutia právoplatnosti uznesenia najvyššieho súdu, keďže jeho žiadosť z 15. mája 2019 bola odovzdaná na poštovú prepravu 20. mája 2019 a špecializovanému súdu doručená 21. mája 2019. Práve dátum doručenia jeho žiadosti na poštovú prepravu by mal byť považovaný za rozhodujúcu skutočnosť pri posudzovaní toho, kedy požiadal o prepustenie z väzby na slobodu, resp. opakovane svoju žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu. K tomuto sťažovateľ poukazuje aj na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že jeho „*Základné právo... na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy... právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru... a právo na urýchlené preskúmanie zákonnosti väzby podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy... a čl. 5 ods. 4 Dohovoru...*

postupom Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica v konaní sp. zn. BB-4T/36/2018 a jeho prípisom z 21. mája 2019 sp. zn. BB-4T/36/2018 v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti... o prepustenie z väzby na slobodu datovanej dňom 15. máj 2019 porušené bolo.

... Špecializovanému trestnému súdu, pracovisko Banská Bystrica prikazuje urýchlene rozhodnúť o žiadosti [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu datovanej dňom 15. máj 2019.

[REDAKOVANÉ] priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 5.000,- €, ktorú mu je povinný zaplatiť Špecializovaný trestný súd do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Špecializovaný trestný súd je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia na účet právneho zástupcu Mgr. Romana Tomana, PhD... do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

8. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

9. Ústavný súd opakovane judikoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy garantujúcich základné právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by príslušný súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy korešponduje právam vyplývajúcim z čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru (III. ÚS 7/00, III. ÚS 255/03, III. ÚS 199/05).

10. Európsky súd pre ľudské práva konštantne judikuje, že osoba pozbavená osobnej slobody má právo na konanie spĺňajúce podstatné náležitosti podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru „v primeraných intervaloch“ (rozsudok vo veci Molotchko proti Ukrajine z 26. 4. 2012, sťažnosť č. 12275/10, bod 148). Pri väzbe sa vyžadujú krátke intervaly, keďže táto by mala trvať len po prísne obmedzenú dobu (I. ÚS 12/07).

11. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

12. Z § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je okrem iného posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ako aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, I. ÚS 120/2019). K ďalším dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 362/09, I. ÚS 47/2015).

13. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta, že špecializovaný súd porušil jeho základné právo podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právo podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru svojím postupom v napadnutom konaní a jeho oznámením špecifikovaným v bode 1.

14. Podľa názoru sťažovateľa vychádzal špecializovaný súd v oznámení z toho, že za deň opakovania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu je potrebné považovať deň napísaný na samotnej žiadosti, zatiaľ čo sám sťažovateľ je presvedčený o tom, že za deň opakovania jeho žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu je potrebné považovať deň, keď bola žiadosť podaná na poštovú prepravu [§ 62 ods. 1 v spojení s § 63 ods. 6 písm. a) Trestného poriadku].

15. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že zákonné obmedzenie opätovného podávania žiadosti o prepustenie z väzby tou istou osobou uplynutím určitého času od predchádzajúceho rozhodnutia súdu je akceptované ústavným súdom (I. ÚS 360/09, III. ÚS 548/2013, z nedávnych III. ÚS 81/2017), ale aj Európskym súdom pre ľudské práva a za „nie neprimeraný“ časový interval medzi dvoma preskúmaniami je v zmysle judikatúry

považovaný jeden mesiac (rozsudok vo veci Bezicheri proti Taliansku z 25. 10. 1989, sťažnosť č. 11400/85, bod 21). S uvedeným korešponduje aj právna úprava Trestného poriadku, ktorá viaže novú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu na uplynutie 30-dňovej lehoty od právoplatnosti zamietajúceho rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.

16. Pokiaľ ide o tento konkrétny prípad, ústavný súd konštatuje, že odhliadnuc od skutočnosti, že z predmetného oznámenia špecializovaného súdu reálne vyplýva, že za rozhodujúci považoval dátum napísaný na samotnej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu, a nie dátum odovzdania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na poštovú prepravu, v tejto veci, ako uvádza jeho právny zástupca v ústavnej sťažnosti na s. 3, „*sťažovateľovi začala dňom 18.04.2019 plynúť 30 – dňová lehota na podanie novej žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu*“. Táto lehota od posledného právoplatného rozhodnutia uplynula 17. mája 2019 (piatok) a až po tomto termíne mohol sťažovateľ podať novú žiadosť. V prípade sťažovateľa bol nepochybne právny úkon urobený 15. mája 2019, teda ešte v čase, keď táto lehota zjavne neuplynula, ale je pravdou i to, že sťažovateľ podal svoju žiadosť na poštovú prepravu až v pondelok 20. mája 2019, teda v tretí deň po skončení zákonnej lehoty.

17. Špecializovaný súd následne o vybavení jeho žiadosti, ktorá mu bola doručená 21. mája 2019 (utorok), sťažovateľa obratom vyrozumel oznámením z 21. mája 2019, ktoré mu bolo doručené 22. mája 2019 (streda). Teda už 22. mája 2019, t. j. o 2 dni od odovzdania žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu na poštovú prepravu, mal sťažovateľ, ktorý je väzobne trestne stíhaný, možnosť svoju žiadosť o prepustenie z väzby zopakovať. Ak by ústavný súd aj akceptoval argumentáciu sťažovateľa týkajúcu sa určenia rozhodného dátumu opakovania jeho žiadosti, ktorá *prima facie* nie je nezmyselná, prípadná ústavnoprávna intenzita tvrdeného pochybenia špecializovaného súdu posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu by ústavnému súdu neumožňovala po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie dospieť k záveru o porušení jeho označených práv (bod 1). Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažovateľovu ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti, tak

ako rozhodol predtým uznesením z 11. júna 2019 aj I. senát ústavného súdu o takmer identickej ústavnej sťažnosti sťažovateľa vedenej pod sp. zn. I. ÚS 262/2019.

18. *Obiter dictum* ústavný súd dodáva, že od doručenia oznámenia špecializovaného súdu sťažovateľovi 22. mája 2019 tento novou žiadosťou z 3. júna 2019 opakovane požiadal o prepustenie z väzby a špecializovaný súd o jeho žiadosti rozhodol uznesením z 12. júna 2019 tak, že ju opätovne zamietol, čo potvrdil aj najvyšší súd uznesením vedeným pod sp. zn. 3 Tost 24/2019 z 26. júna 2019.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júla 2019